herpy

GEKONY

Cat gecko

Aeluroscalabotes felinus

Aeluroscalabotes felinus to płochliwy, rudobrązowy wspinacz z wilgotnych lasów Azji Południowo-Wschodniej, który nocą porusza się wśród gałęzi, a śpi zwinięty z ogonem owiniętym wokół ciała. Jest jedynym gatunkiem w swoim rodzaju, potrzebuje chłodu i wilgoci i jest trudny w utrzymaniu, dlatego nadaje się dla doświadczonego hodowcy.

Rodzina: Eublepharidae Dawna nazwa: *Pentadactylus felinus; Aelurosaurus felinus*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**10-18 cm** długość całkowita z ogonem
Długość życia	**8-12 lat**
Aktywność	**W nocy**
Tryb życia	**Nadrzewny**
Środowisko	**Las deszczowy i las górski**
Trudność	**Doświadczony**

HODOWLA

Min. terrarium	**45 × 30 × 45 cm** D × S × W dla 1 dorosłego osobnika
Temperatura w dzień	**20-26 °C**
Temperatura w nocy	**18-22 °C**
Wilgotność	**65-90%**
UVB	**Opcjonalne**
Pokarm	**Owady**
Utrzymanie	**Pojedynczo**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Wielkość zniesienia	**1-2 jaj**
Inkubacja	**60-75 dni** przy 24-26 °C

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
Załącznik unijny	**Niewymieniony**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Aeluroscalabotes felinus to gekon o lekkiej budowie i długim ogonie, w ciepłym kolorze od kawowobrązowego po rdzawoczerwony, często z białymi plamkami oraz słabym pasem lub brązowym rysunkiem wzdłuż grzbietu. Spód gardła jest biały, a biel może przechodzić także na brzuch. Ma pionowe źrenice i dobrze rozwinięte powieki, które są cechą charakterystyczną rodziny gekonów powiekowych. Brakuje mu szerokich lamelek przylgowych, jakie ma wiele innych gekonów, ale palce mają małe, chowane pazurki i potrafią chwytać gałęzie niemal jak dłoń. Ogon jest chwytny i służy jako piąta kończyna, gdy zwierzę przemieszcza się wśród zarośli i w niskim lesie.

Nazwa gatunkowa *felinus* oznacza kotowaty (od łacińskiego *felis*, kot) i nawiązuje do kociego wyglądu pyska. Podczas snu zwierzę zwija się, owijając ogon wokół ciała. Gatunek opisał Albert Günther w 1864 roku na podstawie okazu z Singapuru i jest on jedynym gatunkiem w rodzaju *Aeluroscalabotes*. Uznaje się dwa podgatunki: *A. f. felinus* oraz *A. f. multituberculatus* z wysp Sula w Indonezji. Uważa się go za jednego z najbardziej pierwotnych gekonów, a budową ciała przypomina nieliczne skamieniałości wczesnych gekonów.

Samice są większe od samców. Samice osiągają prawdopodobnie do 18 cm, a samce zwykle do około 10 cm. Nie wiadomo, czy wymiary podawane są z ogonem, czy bez niego, dlatego liczby w ramce z danymi są przybliżone. Masa ciała i długość życia nie są udokumentowane, a podane w ramce 8-12 lat to szacunek.

Gatunek jest płochliwy i wrażliwy na stres, rzadko wychodzi, gdy jest jasno. Zwierzęta odłowione z natury często mają wiele pasożytów, a rozmnażanie w niewoli uchodzi za trudne. Nie jest to więc gatunek dla początkujących, a stosunkowo niewiele osób ma z nim własne doświadczenia.

Czytaj więcej: Zakup zwierząt: odchów, odłów i transport

Występowanie i środowisko

Aeluroscalabotes felinus występuje w Azji Południowo-Wschodniej, głównie na Półwyspie Malajskim i na Borneo. Gatunek występuje w Malezji (na półwyspie i w Sarawaku), Indonezji (Borneo, Sumatra i wyspy Sula), Singapurze i południowej Tajlandii, a ponadto wymieniany jest z południowego Wietnamu. Możliwe, że stwierdzono go również w Kambodży, ale nie zostało to potwierdzone.

Zdecydowana większość znanych stanowisk pochodzi z Malezji, a tylko nieliczne z Tajlandii, Indonezji, Singapuru i Brunei. Miejscami typowymi są Singapur i Borneo. Podgatunek *multituberculatus* znany jest z Sanany na wyspach Sula. Gatunek nigdzie w swoim zasięgu nie jest pospolity.

> **Naturalny zasięg:** Malezja, Indonezja, Tajlandia, Singapur i Brunei.

ŚRODOWISKO

Aeluroscalabotes felinus prowadzi półnadrzewny tryb życia i preferuje chłodny, wilgotny górski las deszczowy, ale spotyka się go także w niżej położonych lasach z płynącą wodą, np. wzdłuż strumieni i małych rzek. Jest wyłącznie nocny i żywi się wieloma rodzajami drobnych owadów i innych stawonogów.

Klimat w lesie górskim jest łagodny i wilgotny przez cały rok. Pomiarów z samych siedlisk tych zwierząt prawie nie ma, a to, na jakich wysokościach dokładnie żyje gatunek, nie jest udokumentowane.

Hodowla

TERRARIUM

Trzymaj zwierzęta pojedynczo, w terrarium ze szkła lub tworzywa. Dorosły osobnik potrzebuje terrarium o wymiarach co najmniej 45 × 30 × 45 cm (długość × szerokość × wysokość), najlepiej większego, ponieważ *Aeluroscalabotes felinus* prowadzi półnadrzewny tryb życia i dużo się wspina.

Jako podłoże stosuje się korę storczykową lub podobną delikatną zrębkę z kory wymieszaną z czystą ziemią, która dobrze trzyma wilgoć. Zapewnij kryjówki z rurek i płatów korka, cienkie gałęzie na różnych wysokościach oraz rośliny żywe lub sztuczne, aby zwierzę mogło się schować. Wszystko w terrarium musi być nietoksyczne.

Gatunek jest płochliwy, więc terrarium powinno stać w spokojnym miejscu, a zwierzę musi mieć wiele kryjówek. Licz się z okresem aklimatyzacji trwającym od czterech do sześciu tygodni u nowo zakupionych zwierząt, w którym trzeba im zapewnić jak najwięcej spokoju.

TEMPERATURA

W dzień temperatura powinna wynosić 20-26 °C, a w nocy 18-22 °C. Gatunek nie potrzebuje miejsca do wygrzewania, ponieważ nie znosi upału.

Aeluroscalabotes felinus pochodzi z chłodnego lasu górskiego i łatwo się stresuje. Dlatego trzymaj go z dala od okien wychodzących na południe i ciepłych pomieszczeń i dopilnuj, aby temperatura nigdy nie przekroczyła 28 °C. Używaj termometru cyfrowego i odczytuj temperaturę zarówno na górze, jak i na dole terrarium. Jeśli zimą w pokoju jest zbyt zimno, można zastosować słabe źródło ciepła sterowane termostatem. Jeśli latem jest zbyt ciepło, zwierzę trzeba przenieść do chłodniejszego pomieszczenia.

WILGOTNOŚĆ I WODA

Wilgotność ma kluczowe znaczenie. Codzienne zraszanie jest bezwzględnie konieczne, ponieważ przy zbyt niskiej wilgotności zwierzęta mają wiele problemów zdrowotnych. Wilgotność powietrza powinna wynosić 65-80 %, a krótko po zraszaniu do 90 %.

Zraszaj terrarium codziennie, ale nie dopuszczaj, by stale było mokre. Rośliny, kora i podłoże muszą trochę przeschnąć między zraszaniami, inaczej pojawi się pleśń. Dorosłym zwierzętom postaw małą miseczkę ze świeżą wodą. Używaj wody filtrowanej lub wody z odwróconej osmozy (RO), ponieważ problemy z nerkami u tego gatunku łączono m.in. z wodą. Praktyczny jest połączony higrometr z termometrem, a automatyczny zraszacz może pomóc, jeśli wentylacja jest dobra.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

OŚWIETLENIE I UVB

Aeluroscalabotes felinus jest wyłącznie nocny i w dzień śpi w kryjówce, więc zapotrzebowanie na UVB jest niewielkie. Można zastosować słabe oświetlenie UVB z dużą ilością cienia, ale nie jest ono konieczne.

Stosuj zwykłe światło dzienne przez 10-12 godzin i odpowiednio długą ciemność w nocy, sterowane programatorem czasowym. Unikaj mocnych lamp punktowych, które za bardzo grzeją i wysuszają powietrze. Terrarium musi mieć wiele zacienionych kryjówek, aby zwierzę mogło schronić się przed światłem.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Aeluroscalabotes felinus żywi się drobnymi owadami i innymi stawonogami. Karm co drugi dzień bardzo małymi porcjami, po dwie do czterech małych ofiar na zwierzę. Dobrym wyborem są małe świerszcze, małe karaczany, ćmy i inne drobne owady, nie większe niż odstęp między oczami zwierzęcia.

Owady lekko opylaj wapniem i multiwitaminą, ale witaminy stosuj z rozwagą, najwyżej co trzecie karmienie, ponieważ podejrzewa się, że zbyt duża suplementacja powoduje problemy z nerkami. Dokładne dawkowanie dla tego gatunku nie jest udokumentowane. Przez kilka dni dobrze odżywiaj owady, zanim podasz je dalej.

Ogon jest magazynem tłuszczu. Pełny ogon świadczy o dobrej kondycji, a cienki ogon jest poważnym sygnałem ostrzegawczym, zwłaszcza u nowo zakupionych zwierząt. Waż zwierzę i notuj, ile je.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Aeluroscalabotes felinus jest płochliwy, skryty i wrażliwy na stres i nie jest zwierzęciem do brania na ręce. Trzymaj go pojedynczo. Trzymanie w parze służy wyłącznie rozmnażaniu i należy je próbować dopiero wtedy, gdy zwierzęta zaaklimatyzują się po czterech do sześciu tygodniach.

W dzień leży zwinięty z ogonem owiniętym wokół ciała i staje się aktywny dopiero po zmroku. Wtedy wspina się po gałęziach, wykorzystując zarówno chwytne palce, jak i ogon. Podchodź do niego spokojnie. Unikaj noszenia go, chwytania za ogon i przestawiania wystroju terrarium i zapewnij mu wiele kryjówek.

Ponieważ gatunek jest rzadko utrzymywany, jego zachowanie w niewoli jest słabo opisane. Dlatego uważnie obserwuj zwierzę i notuj, co robi.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samice *Aeluroscalabotes felinus* są większe od samców i tylko samce mają pory przedkloakalne. Określenie płci wymaga jednak wprawnego oka. Nie jest udokumentowane, kiedy zwierzęta osiągają dojrzałość płciową ani jak duże muszą być, by przystąpić do rozmnażania.

GODY I KOPULACJA

Udokumentowanych informacji o kopulacji u *Aeluroscalabotes felinus* prawie nie ma. Rozmnażanie w niewoli opisywane jest jako trudne. Zwierzęta można łączyć dopiero wtedy, gdy się zaaklimatyzują, i tylko w celu rozmnażania. Nie opisano, czy gatunek wymaga chłodniejszego okresu spoczynku zimą ani jak przebiega kopulacja.

Obserwuj zwierzęta przez cały czas i wyjmij samca, jeśli samica wydaje się zestresowana albo gryzie samca. Jeśli rozważasz rozmnażanie, skontaktuj się z doświadczonym hodowcą tego gatunku lub ze stowarzyszeniem.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Wielkość zniesienia nie jest udokumentowana dla *Aeluroscalabotes felinus*; liczba w ramce z danymi zapożyczona jest od pokrewnych gekonów powiekowych, które składają jedno lub dwa jaja naraz. Nie jest udokumentowane, ile zniesień samica składa w ciągu roku.

Samica składa jaja, ale nie wiadomo, czy je zakopuje ani czy wybiera szczególne miejsce. Zapewnij jej spokój i głęboką, wilgotną warstwę podłoża lub pojemnik do składania jaj i regularnie sprawdzaj, czy są jaja.

INKUBACJA

Inkubacja nie jest udokumentowana dla *Aeluroscalabotes felinus*. Liczby w ramce z danymi zapożyczono od *Goniurosaurus hainanensis*, należącego do tej samej rodziny, i służą one jedynie jako punkt odniesienia: 24-26 °C i 60-75 dni.

Umieść jaja w wilgotnym, ale nie mokrym podłożu, takim jak perlit lub wermikulit, i nie obracaj ich. Kontroluj temperaturę termometrem i używaj inkubatora, który utrzyma równomierne ciepło. Zapisuj wszystko, aby z twoich doświadczeń mogli skorzystać inni hodowcy.

Czytaj więcej: Inkubacja jaj

ODCHÓW MŁODYCH

Nic nie udokumentowano na temat odchowu młodych *Aeluroscalabotes felinus*, ponieważ rozmnażanie w niewoli rzadko się udaje. Trzymaj młode pojedynczo w małym, wilgotnym terrarium z kryjówkami i zraszaj codziennie. Podawaj najmniejsze owady, np. muszki owocowe i małe świerszcze, i regularnie waż młode. Rozdziel je, jeśli któreś rośnie wolniej od pozostałych, i skontaktuj się z weterynarzem doświadczonym w leczeniu gadów, jeśli zwierzęta nie jedzą.

Zdrowie i częste błędy

Aeluroscalabotes felinus jest wrażliwy na stres, a zwierzęta odłowione z natury często mają wiele pasożytów. Zwróć uwagę na:

- Chude, wychudzone zwierzęta, zwłaszcza nowo zakupione. Pełny ogon jest najlepszą oznaką zdrowia.
- Pasożyty u zwierząt z natury. Kupuj wyłącznie zwierzęta z hodowli i oddaj próbkę kału do badania u weterynarza.
- Zbyt niską wilgotność powietrza, która powoduje wiele problemów zdrowotnych.
- Problemy z nerkami, które podejrzewa się o związek ze złą wodą lub nadmierną suplementacją witamin. Używaj wody filtrowanej i dodawaj tylko niewiele witamin.
- Zbyt wysoką temperaturę, która powoduje stres. Utrzymuj temperaturę poniżej 28 °C.

Zgłoś się do weterynarza doświadczonego w leczeniu gadów, jeśli zwierzę traci na wadze, odmawia jedzenia lub wygląda na osowiałe. Badań nad chorobami tego gatunku prawie nie ma.

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.